

Handläggare
Megha Huber
Kommunledningskontoret
KLK – kansli- och utvecklingsavdelningen

Diarienummer
13KS/0278

Redovisning av uppföljning av styrdokument inom miljöområdet

Förslag till beslut

Redovisningen godkänns.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

En uppföljning har genomförts av kommunens policies, planer och program som rör kommunens miljöarbete. Uppföljning har genomförts av bland annat Vision 2030 – skärgårdens mötesplats, Översiktsplan, Energi- och klimatpolicy och Dagvattenpolicy. Uppföljningen av måldokumentet med koppling till miljöområdet innehåller en sammanfattning av respektive policy, status för dokumentet och koppling till de nationella miljö kvalitetsmålen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har gett kommunstyrelsen i uppdrag att mot bakgrund av miljöfrågornas ökande betydelse och utvecklingen av kommunens målsättningar inom området, genomföra uppföljning av kommunala policies med relevans inom området.

Ärendebeskrivning

En uppföljning har genomförts av kommunens policies, planer och program som rör kommunens miljöarbete. Uppföljning har genomförts av nedanstående styrdokument:

1. Vision 2030 – skärgårdens mötesplats Uppföljningen visar att Värmdö kommun genom det arbete med mål som inletts 2011 kommit en bra bit på vägen med att uppfylla Vision 2030.
2. Översiktsplan (2011) med bilagor. Översiktsplan användningsområde är brett och fungerar vägledande genom att visa kommunens inriktningsområden avgränsat.

3. Ett hållbart Värmdö – tio delmål inom miljöområdet (2005). Dokumentet anger 10 huvudsakliga fokusområden inom miljöområdet. Innehållet ligger till grund för Översiktsplanen och för Energi- och klimat policyn.
4. Energi- och klimatpolicy (2010) Policyn kommer även fortsättningsvis, efter synkroniseringen med den regionala klimat- och energistrategin, att vara ett av kommunens ledande styrdokument inom miljöområdet.
5. Miljöprogram Framtidens Gustavsberg (2011). Miljöprogrammet efterföljs och kommer att förstärkas med ett belysningsprogram som täcker hela Värmdö.
6. Bilpolicy (2004). Bilpolicyn används inte i den dagliga verksamheten och tenderar att användas mindre och mindre.
7. Strategi för boendeplanering (2010). Uppföljningen av strategin som genomfördes visade det finns goda intentioner att kunna förverkliga de strategiska delarna av dokumentet genom tydliga ägardirektiv till bostadsbolagen.
8. Dagvattenpolicy (2006). Dagvattenpolicyn är ett dokument som används ofta och är direkt kopplad till de nationella miljökvalitetsmålen samt Värmdös lokala miljömål.
9. Policy för vatten och avlopp med mål och strategier (2008). Dokumentet visar kommunens strategi och förhållningssätt för utbyggnad av kommunalt VA och används av kommunens VA-enhet tillsammans med aktuell VA-plan.
10. Kulturmiljöprogram (2011) Programmet används dagligen av kommunantikvarien och bygglovhandläggare samt är ett stöd vid planarbete.
11. Avfallsplan (2005). Avfallsplanen är ett bra stöd vid uppföljning av de nationella miljökvalitetsmålet en god bebyggd miljö. Avfallsplanen tenderar att användas mindre och behöver uppdateras vid lämpligt tillfälle.
12. Fastighets- och lokalpolicy (2011). Policyn fyller en stor funktion för kommunens omställning till ett fossilfritt samhälle. Den används frekvent, främst vid nybyggnad, större ombyggnader och verksamhetsförändringar.
13. Kostpolicy (2010). Kostpolicyn används inte frekvent eftersom den är övergripande.
14. Upphandlingspolicy (2010). Upphandlingspolicyn visar på ett enkelt sätt hur hänsyn tas till hållbar utveckling vid upphandling.

Uppföljningen av måldokumenterna med koppling till miljöområdet innehåller en sammanfattning av respektive policy, status för dokumentet och koppling till de nationella miljökvalitetsmålen.

Bedömning

Kommunens styrdokument inom miljöområdet används ofta generellt sett även om en del undantag finns som t.ex. bilpolicyn.

Behovet av förändringar i styrdokumenterna ses kontinuerligt över. Vision 2030-skärgårdens mötesplats och Översiktsplan bedöms uppföljas en gång per mandatperiod. Inget av de undersökta styrdokumenterna är så pass föråldrade att de inte längre är

relevanta.

Uppföljning av dokumenten och om målen är inom räckhåll eller inte kommer att underlättas med uppföljningen av styrdokumentet inom miljöområdet i Stratsys. I Stratsys ska målen i styrdokumentet följas upp tillsammans med nämndernas åtaganden och sammanställas i ett årligt miljöbokslut.

Ekonomiska konsekvenser

Uppföljningen av policies inom miljöområdet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Uppföljningen medför inga direkta konsekvenser för miljön. Vid revidering kan uppdatering av styrdokument innebära att utvecklingen inom ett område aktualiseras och därmed indirekt minskas miljöpåverkan.

Konsekvenser för medborgarna

Uppföljningen av policies inom miljöområdet innebär att Värmdö kommuns styrdokument synliggörs.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på kanslienheten på KLK – kansli- och utvecklingsavdelningen.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
	Rapport:	
	Uppföljning av styrdokument inom miljöområdet	Bilaggs

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Maria Larsson-Ajne
Kanslichef

Uppföljning av styrdokument inom miljöområdet i Värmdö kommun

Innehåll

Sammanfattning	3
Kommunala styrdokument	3
1 Vision 2030- skärgårdens mötesplats	4
2 Översiktsplan	4
3 Ett hållbart Värmdö – 10 delmål inom miljöområdet.....	5
4 Energi- och klimatpolicy	6
5 Miljöprogram för projektet Framtidens Gustavsberg.....	7
6 Bilpolicy	7
7 Strategi för boendeplanering	7
8 Kulturmiljöprogram.....	8
9 Dagvattenpolicy	9
10 VA-policy.....	10
11 Avfallsplan	10
12 Fastighets- och lokalpolicy	11
13 Kostpolicy.....	12
14 Upphandlingspolicy	12
Slutsatser	13

Sammanfattning

En uppföljning har genomförts av kommunens policys, planer och program som rör kommunens miljöarbete. Uppföljning har genomförts av nedanstående styrdokument:

1. Vision 2030 – skärgårdens mötesplats (2009)
2. Översiktsplan (2011) med bilagor
3. Ett hållbart Värmdö – tio delmål inom miljöområdet (2005)
4. Energi- och klimatpolicy (2010)
5. Miljöprogram Framtidens Gustavsberg (2011)
6. Bilpolicy (2004)
7. Strategi för boendeplanering (2010)
8. Dagvattenpolicy (2006)
9. Policy för vatten och avlopp med mål och strategier (2008)
10. Kulturmiljöprogram (2011)
11. Avfallsplan (2005)
12. Fastighets- och lokalpolicy (2011)
13. Kostpolicy (2010)
14. Upphandlingspolicy (2010)

Uppföljningen av måldokumentet med koppling till miljöområdet innehåller en sammanfattning av respektive policy, status för dokumentet och koppling till de nationella miljö kvalitetsmålen.

Kommunala styrdokument

Ett flertal av kommunens policys, planer och program rör kommunens miljöarbete. Uppföljning har genomförts av nedanstående styrdokument:

1. Vision 2030 – skärgårdens mötesplats (2009)
2. Översiktsplan (2011) med bilagor
3. Ett hållbart Värmdö – tio delmål inom miljöområdet (2005)
4. Energi- och klimatpolicy (2010)
5. Miljöprogram Framtidens Gustavsberg (2011)
6. Bilpolicy (2004)
7. Strategi för boendeplanering (2010)
8. Dagvattenpolicy (2006)
9. Policy för vatten och avlopp med mål och strategier (2008)
10. Kulturmiljöprogram (2011)
11. Avfallsplan (2005)
12. Fastighets- och lokalpolicy (2011)
13. Kostpolicy (2010)
14. Upphandlingspolicy (2010)

Uppföljningen av måldokumentet med koppling till miljöområdet innehåller en sammanfattning av respektive policy, status för dokumentet och koppling till de nationella miljö kvalitetsmålen.

1 Vision 2030- skärgårdens mötesplats

Våren 2009 antog kommunfullmäktige **Vision Värmdö 2030 - skärgårdens mötesplats**. Visionen tar upp hållbar utveckling ur ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv. Den bygger både på medborgares, medarbetares och förtroendevaldas tankar och idéer om framtiden.

Rubriken Skärgårdens mötesplats har fem teman:

- Vi möter framtiden
- Naturens lugn möter ett pulserande lokalt samhälle
- Vi möter varandra med öppenhet och delaktighet
- Morgondagens företagande möter ett anrikt kulturarv
- Värmdö möter Stockholm, Sverige och världen

Med visionen som grund utformades fyra externt orienterade inriktningsmål där inriktningsmålet *Ett hållbart Värmdö* direkt kan kopplas till miljöområdet:

Vi ska utveckla Värmdö så att en omställning till en mer hållbar livsstil underlättas. Här skapar vi ett samhälle där ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter värderas lika. Värmdö ska vara en attraktiv kommun att vistas och arbeta i. Vi erbjuder ett liv med både natur, skärgårds och pulserande lokala samhällen med närhet till Stockholm.

Status: En uppföljning av visionen genomfördes 2012 där förvaltningen bedömde att Värmdö kommun genom det arbete med mål som inletts 2011 aktivt strävar efter att uppfylla Vision 2030.

Användbarhet: Visionen används som grund vid övergripande planering.

Trend: Införandet av det digitala styrsystemet Stratsys visar hur nämnderna med stöd av kontoren arbetar utifrån satta mål, gör åtaganden i samband med detaljbudget och även löpande följer upp verksamheten. Genom att komplettera tjänsteskrivelser med korta redovisningar av konsekvenser utifrån de tre dimensionerna av hållbar utveckling påminns verksamheterna om att ha Vision 2030 och inriktningsmålen som en utgångspunkt i all handläggning.

Uppföljning: Vision Värmdö – skärgårdens mötesplats bedöms användas ofta och enligt intentionen. Förnyad uppföljning sker förslagsvis under nästa mandatperiod.

2 Översiktsplan

Översiktsplan (ÖP) används vid fysisk planering och avser en kommuntäckande plan som ska redovisa grunddragen i den avsedda användningen av mark- och vattenområden och den framtida bebyggelseutvecklingen. Av planen ska också framgå hur kommunen avser att tillgodose riksintressen och följa gällande miljö kvalitetsnormer samt (fr.o.m. 2010) redovisa sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen där strandskyddet kan komma att upphävas. Översiktsplanen introducerades med Plan- och bygglagen (PBL) år 1987 och ersatte flera äldre översiktliga planformer (t ex kommunplan respektive markdispositionsplan). Översiktsplanen är, till skillnad från detaljplan och områdesbestämmelser, inte juridiskt bindande. Hur planerna tas fram i planprocessen regleras av PBL.

Ny översiktsplan för Värmdö kommun antogs av kommunfullmäktige 2011-12-28. I översiktsplanen finns mål och rekommendationer för hur Värmdö ska kunna expandera utan påfrestningar på miljön. Stor hänsyn har tagits till skyddsvärda områden och grönstruktur vid planering av nya bostads- och industriområden. Översiktsplan följer energi- och klimatpolicyn och den innehåller även en utvecklingsstrategi vilken eftersträvar bostadsbyggande i kollektivtrafiknära områden.

Översiktsplan innehåller Värmdös kommunala miljömål, där de nationella miljö kvalitetsmålen använts som utgångspunkt för att sedan översättas till lokalt specifika mål för Värmdö. Översiktsplan tangerar därmed flera nationella miljö kvalitetsmål och konkretiserar dem till de utmaningar Värmdö står inför.

Status: Översiktsplanen har naturligt på grund av sin formella status stor genomslagskraft och efterföljs vid planering.

Användbarhet: Översiktsplanens användningsområde är brett och fungerar vägledande genom att visa kommunens inriktningsområden avgränsat.

Trend: Översiktsplan kommer även fortsättningsvis att vara vägledande. Det är fortfarande ett nytt dokument i kommunen och kommer kontinuerligt uppdateras för att aktualisera utvecklingstrenden för planering i Värmdö.

Uppföljning: Översiktsplan behöver följas upp under nästa mandatperiod.

3 Ett hållbart Värmdö – 10 delmål inom miljöområdet

I styrdokumentet framgår att Värmdö kommun vill skapa en attraktiv och god livsmiljö för kommunens invånare, dvs. ett samhälle:

- med sunda och solidariska livsvillkor – en social dimension,
- med tillväxt, men med ekonomin i balans – en ekonomisk dimension,
- där naturresurser brukas utan att förbrukas – en ekologisk dimension.

De tio delmålen:

1. Hushålla med grundvattnet
2. Kretsloppsanpassa avloppslösningar
3. Bygg ut miljöanpassade trafiksystem
4. Underlätta en miljöanpassad livsstil
5. Bevara och utveckla naturen
6. Kretsloppsanpassa avfallshanteringen
7. Hushålla med energin
8. Utveckla kommunens miljöarbete
9. Samverka med företag och föreningar
10. Främja en god bebyggd miljö

Status: Dokumentet är övergripande och ligger till grund för miljöarbetet. Delmålen framgår även av Översiktsplanen och ligger till grund för energi- och klimatpolicy.

Användbarhet: Delmålen är utformade som konkreta uppmaningar och innehåller förklarande texter vilka i vissa avseenden formar strategiska inriktningar.

Trend: Dokumentet ligger till grund för miljöarbetet. Delmålen framgår även av Översiktsplanen och ligger till grund för energi- och klimatpolicy.

Uppföljning: Dokumentet är aktuellt. Ingen samlad övergripande uppföljning av dokumentet har skett. Ett flertal indikatorer inom varje delmål följs upp löpande, exempelvis inom avfallshantering.

4 Energi- och klimatpolicy

Energi- och klimatpolicyn är indelad i två delar. Den första delen, själva policyn, beskriver internationella, nationella och lokala mål samt förslag till strategier för hur Värmdö ska nå de uppsatta målen. Den andra delen innehåller nulägesbeskrivning med bakgrundsinformation om energibehov i kommunala verksamheter samt energiplan med förslag till åtgärder. De föreslagna målen och strategierna för en god energiförsörjning och för en minskad klimatpåverkan utgår från Värmdös specifika förutsättningar.

Värmdö kommuns klimat- och energipolicy anger bland annat följande ansatser för att nå en hållbar utveckling:

- Utsläpp av växthusgaser minskar med minskar med 20 procent till 2020
- Energianvändningen per invånare minskar med 20 procent till 2020
- Andelen förnybara bränslen är 50 procent 2020
- Bilens andel av korta resor har minskat med 10 procent till 2020
- Andelen kollektivresande har ökat med 10 procent till 2020
- Cyklandet har ökat med 25 procent till 2020
- Energit behovet för uppvärmning minskar med 30 procent till 2020
- Hälften av samhället utgörs av gröna ytor

Energi- och klimatpolicyn visar kommunens strategi för att uppfylla effektmålet om att klimatpåverkan ska minska, vilket direkt kan kopplas till miljö kvalitetsmålet begränsad klimatpåverkan.

Status: Energi- och klimatpolicyn ligger till grund för det mesta av det strategiska miljöarbetet i Värmdö kommun. Policyn är övergripande och har därför konkretiserats genom fastställandet av energieffektiviseringsplaner. Målen i policyn är satta till 2020 och ingen uppföljning är ännu genomförd.

Kommunfullmäktige tog 2012 beslut om synkronisering av energi- och klimatpolicyn i samband med att kommunen antog remissen av den regionala energi- och klimatstrategin för Stockholms län. Synkroniseringen genomfördes inte under 2012 eftersom remissen drogs in. Energi- och klimatstrategin fastställdes av Länsstyrelsen i Stockholms län 2013. Värmdö kommun ska synkronisera sin energi- och klimatpolicy med den regionala strategin.

Användningsområde: Energi- och klimatpolicyn får sitt genomslag i kommunens inriktning på att vid planering förtäta, bygga i kollektivt tätade områden, bygga ut gång- och cykelvägar samt att ställa höga energikrav vid nybyggnation.

Trend: Policyn kommer även fortsättningsvis, efter synkroniseringen med den regionala klimat- och energistrategin, att vara ett av kommunens ledande styrdokument inom miljöområdet.

Uppföljning: Fördjupad uppföljning bör ske under 2014-2015.

5 Miljöprogram för projektet Framtidens Gustavsberg

Miljöprogrammet antogs av kommunfullmäktige den 14 december 2011.

Programmet baseras på visionen, inriktningsmålen och energi- och klimatpolicyn. Det fungerar som en förlängning och förtydligande av Energi- och klimatpolicyn.

Programmet innehåller modeller för framtida utveckling för koncentration av till kollektivtrafikhärlägen i tätorter. Den nya bebyggelsen som planeras ska uppfylla långt ställda hållbarhetskrav och underlätta en hållbar livsstil. Strukturen i programmet följer de nationella miljökvalitetsmålen och kopplas främst till begränsad klimatpåverkan, frisk luft och en god bebyggd miljö. Mindre buller, hälsosam inomhusmiljö, hälsosam utomhusmiljö, klimatanpassning och biologisk mångfald är områden som lyfts särskilt i miljöprogrammet.

Status: Miljöprogrammet är nytt och används i planeringen för Framtidens Gustavsberg.

Användningsområde: Miljöprogrammet ligger till grund när krav till byggherrar ställs. Krav ställs vid exploateringsavtal innan detaljplaner antas. Det visar att kommunen ställer högre energikrav än vad som är lagstadgat. Miljöprogrammet länkar samman miljö- och folkhälsofrågor vilket är eftersträfvansvärt även för andra styrdokument inom området hållbar utveckling.

Trend: Miljöprogrammet efterföljs och kommer att förstärkas med ett belysningsprogram som täcker hela Värmdö. En del av belysningsprogrammet kommer att gälla för Gustavsberg.

Uppföljning: Miljöprogrammet kommer även fortsättningsvis att användas frekvent och kompletteras med uppföljningsmetoder för att säkra att programmet efterföljs.

6 Bilpolicy

2004 antogs en bilpolicy som ska fungera som vägledning vid köp, hyra och leasing av bilar, redskapsbärare mm. Vid upphandling och inhyrning av fordon ska hänsyn tas till såväl miljömässiga som sociala och ekonomiska aspekter. Målsättningen är att de fordon och redskapsbärare som kommunen köper in eller nyttjar ska följa miljökrav, upphandlingsregler och kommunens målsättning om ekonomi i balans samt en bra och säker arbetsmiljö. Bilpolicyn kan kopplas till miljökvalitetsmålen begränsad klimatpåverkan och frisk luft.

Status: Policyn följs vid inköp av bilar i kommunen. Policyn kommer att uppdateras i samband med att bilpool införs.

Användningsområde: Bilpolicyn används vid leasing och inköp av fordon.

Trend: Bilpolicyn används i särskilda situationer som vid exempelvis inköp och leasing.

Uppföljning: I samband med att kommunen samordnar sina fordon i en bilpool, som delvis är öppen för allmänheten kommer bilpolicyn att revideras. Bilpolicyn ska vid detta tillfälle sammanlänkas med riktlinjer för resor i tjänsten till en transportpolicy.

7 Strategi för boendeplanering

Strategin för boendeplanering antogs 2010. Den framtogs som ett komplement till översiktsplan och som en ersättning för tidigare bostadsförsörjningsprogram.

Planeringen är långsiktig och syftar till att trygga framtida behov av bostäder för kommunens olika befolkningsgrupper. Prognoserna pekar mot en fortsatt befolkningstillväxt. Barnfamiljer kommer att fortsätta dominera befolkningsstrukturen samtidigt som andelen invånare över 65 år successivt kommer att öka. Permanentning av fritidshus kommer att fortgå.

De övergripande målen i dokumentet är:

- Mer bebyggelse i centrala lägen
- Miljövänligt byggande och energisnåla hus
- Blanda bostäder och arbetsplatser
- Varierat bostadsbestånd
- Bostäder för barnfamiljer och personer i medelåldern
- Bostäder för äldre
- Bostäder för personer med fysisk- och psykisk funktionsnedsättning
- Bostäder för flyktingar
- Bostäder för personer som har särskilt svårt på marknadens villkor

Strategin kopplas särskilt till det nationella miljö kvalitetsmålet en god bebyggd miljö.

Status: En uppföljning av strategin för boendeplanering genomfördes 2011. Slutsatsen blev att det finns goda förutsättningar för att kunna förverkliga de strategiska delarna av dokumentet genom tydliga ägardirektiv till bostadsbolaget. Det ligger dock längre fram i tiden att kunna göra någon verklig bedömning om strategin förverkligats, speciellt när det gäller Projektet Framtidens Gustavsberg.

Användningsområde: Planeringen är långsiktig och syftar till att trygga framtida behov av bostäder för kommunens olika befolkningsgrupper.

Trend: Styrdokumentet används inte frekvent, men är ett vägledande planeringsdokument. Det är implementerat i Översiktsplan som används i stor utsträckning.

Uppföljning: Boendestrategin aktualiseras i samband med att Översiktsplan följs upp.

8 Kulturmiljöprogram

Kulturminneslagen visar att det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda vår kulturmiljö. Värmdö kommun gav år 1987 för första gången ut kulturmiljöprogrammet *Skärgårdsbygd – kulturhistoriska miljöer i Värmdö kommun*. Det har reviderats vid ett par tillfällen och senast för att miljöerna och byggnaderna ska anpassas till PBL (plan- och bygglagen) KML (lagen om kulturminnen) och MB (miljöbalken). Det reviderade kulturmiljöprogrammet antogs som riktlinjer för plan- och bygglovhantering av fullmäktige i maj 2011. Två kulturmiljöområden (Gustavsberg och Lindalssundet-Fredriksborg-Nyvarp) har utvidgats och två områden har minskats (Älvsby-Tuna-Brevik och Återvall-Fågelvik) sedan förra revideringen. Ett område har strukits ur programmet (Kalvön).

Värmdö kommun tillämpar områdesbestämmelser vilket är ett sätt för kommunen att reglera begränsade områden som inte omfattas av detaljplan och för att säkerställa intentionerna i kommunens översiktsplan med att planlägga kulturmiljöer av lokalt

intresse eller för att tillgodose ett riksintresse enligt miljöbalken.

I Värmdö kommun har kommunfullmäktige beslutat att ta fram områdesbestämmelser för ett trettiotal kärnområden av särskilt värdefulla kulturmiljöer. Områdesbestämmelser är ett sätt att precisera och förtydliga de mer övergripande riktlinjerna i Översiktsplan 2012–2030. Det kopplas till kulturmiljöprogrammet. Programmet kopplas främst till miljökvalitetsmålet om en god bebyggd miljö.

Status: Det första kulturmiljöprogrammet tillkom 1989 och det reviderade kulturmiljöprogrammet antogs 2011 av kommunfullmäktige. Kulturmiljöprogrammet ligger som ett skikt i kommunens databas SOLEN och fungerar som en indikation på att ta hänsyn till boendemiljö när planer tas fram. En beskrivning och analys beställs ofta från kulturenheten och kommunantikvarien. Det ingår också i checklistan vid planering som planenheten använder.

Användningsområde: Nya programmet används för att kartlägga befintligt skydd, förslag till skydd och framtida skyddsåtgärder.

Trend: Programmet används dagligen av kommunantikvarien och bygglovhandläggare samt är ett stöd vid planarbete.

Uppföljning: Kulturmiljöprogrammet används enligt intentionen.

9 Dagvattenpolicy

Dagvattenpolicyn som antogs 2003 uppdaterades 2005-2006. Ny kunskap inom dagvattenområdet, nya tekniska möjligheter och hårdare krav på vattnets kvalitet har lett till att ytterligare en uppdatering skett under 2011.

Syftet med dagvattenpolicyn är att skapa ett gemensamt ställningstagande om vilka ansvarsområden och grundprinciper som ska gälla för Värmdö kommun inom området dagvatten.

Dokumentets koppling till de nationella miljökvalitetsmålen:

- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- God bebyggd miljö

Till Värmdö lokala miljömål kan framför allt fyra punkter direkt påverka dagvattenfrågan:

- Hushålla med grundvattnet
- Kretsloppsanpassade avloppslösningar
- Utbyggnad av miljöanpassade trafiksystem
- Levande kust och skärgård

Status: Dagvattenpolicyn är ett dokument som används ofta och är direkt kopplad till de nationella miljökvalitetsmålen samt Värmdös lokala miljömål.

Användningsområde: Dagvattenpolicyn används bland annat för alla detaljplaner och miljöinspektörerna använder den i sina förelägganden. Dagvattenpolicyn kan kopplas till

risk- och sårbarhetsanalysen och klimatanpassning i samband med revidering.

Trend: Policyn är aktuell eftersom den reviderats kontinuerligt och används fortsatt frekvent.

Uppföljning: Dagvattenpolicyn används enligt dess syfte och bör revideras vartannat år.

10 VA-policy

Flera fritidshusområden omvandlas successivt till bostadsområden för permanentboende. År 2030 beräknas befolkningen ha ökat till ca 60 – 70 000 personer. Då antas flertalet fritidshus på fastlandsdelen av kommunen vara permanent bebodda. Eftersom skärgårdsnaturen är en känslig miljö är utvecklingen av hållbara VA-system kommunens viktigaste miljöinsats.

Policyn visar hur kommunen ser på nationella, regionala och lokala miljömål som berör vatten och avlopp. Policyn visar även hur kommunen hanterar vatten och avlopp för att uppnå god vattenstatus till år 2015, enligt kraven i EU:s ramdirektiv för vatten. VA-policyn är ett paraply- och styrdokument för planering, projektering och prövning av vatten och avlopp. Policyn ger stöd och vägledning för beslut i frågor om VA-utbyggnad. Policyn kan sammanlänkas till miljökvalitetsmålen ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, hav i balans samt levande kust och skärgård och grundvatten av god kvalitet.

Allt avloppsvatten ska ha fullgod rening så att slammet kan återföras till naturen. Kommunal och enskilda avloppsanläggningar ska bygga på långsiktigt hållbara system där närsalter tas till vara, risken för övergödning av kustvatten minimeras och risken för bakteriell påverkan undviks.

Status: Dokumentet bör uppdateras och kan främst kopplas till det lokala miljömålet om kretsloppsanpassade avloppslösningar. Utöver det bör VA-policyn beröra kommunens förhållningssätt vad det gäller klimatanpassningsåtgärder. VA-policyn kommer att revideras under 2013 i enlighet med uppdrag.

Användningsområde: Visar kommunens strategi och förhållningssätt för utbyggnad av kommunalt VA.

Trend: Policyn används av kommunens VA-enhet tillsammans med aktuell VA-plan.

Uppföljning: I samband med revidering av VA-policyn sker uppföljning. Uppdatering planeras att genomföras under 2013 i enlighet med uppdrag.

11 Avfallsplan

Enligt miljöbalken (SFS 1998:808) ska varje kommun upprätta en renhållningsordning. Renhållningsordningen består av två delar; föreskrifter om avfallshanteringen i kommunen samt en avfallsplan. Kommunens mål och inriktning i miljö, slam och avfallsfrågor specificeras i kommunens avfallsplan.

Utifrån kommunens strategiarbete "Ett hållbart Värmdö" och regionala och nationella mål har sju målområden för avfallshanteringen identifierats. En viktig del i arbetet med framtagande av målen har varit dialogen med olika intressenter och aktörer i den

förankringsprocess som pågått. Inriktningsmålen är:

- Avfallsmängderna ska minska i Värmdö, bl.a. genom en ökad återanvändning. Hushåll och företag ska känna till avfallsminimerande alternativ.
- Uppkomsten av farligt avfall ska minska. Allt farligt avfall som uppkommer i kommunen ska samlas in och omhändertas på ett miljöriktigt sätt.
- Avfall som går att återvinna är sorterat vid källan och sorterat material lämnas till återvinning. Andelen av avfallet som går till materialåtervinning ska öka.
- Matavfall ska behandlas biologiskt. Näring och mullbildande ämnen ska återföras i kretsloppet.
- Hushållsavfall och brännbart grovavfall till energiutvinning ska vara väl sorterat, karakteriserat och kontrollerat. Anläggningen ska hålla högt ställda miljökrav.
- Avfall till deponering ska minska. Avfall till deponering ska vara väl sorterat, karakteriserat och kontrollerat. De deponier som nyttjas ska uppfylla högt ställda miljökrav. Vi ska ha god kännedom om nedlagda deponier i kommunen.
- Permanent- och fritidsboende samt verksamheter i kommunen ska känna förtroende för avfallshanteringen samt veta hur den fungerar.

Avfallsplanen är den fjärde i ordningen för Värmdö kommun och ska utgöra ett verktyg för kommunen i arbetet med att anpassa avfallshanteringen i riktning mot ekologisk hållbarhet och efterföljning av nya lagar och regler. Arbetet med avfallsplanen kommer därför fortsättningsvis att vara en del av Värmdö kommuns miljöstrategiarbete.

Värmdös befolkning stiger drastiskt under sommarmånaderna. Statistiskt kan inte hänsyn till detta tas utan den totala avfallsmängden divideras med mängden fast befolkning och detta ger en missvisande hög avfallsmängd i Värmdö. Under 2011 togs beslut om att insamling av organiskt material kan börja 2012. Anledningen är en ökad efterfrågan på denna tjänst samt viljan att uppnå det nationella målet som säger att 35 % av matavfallet ska samlas in och behandlas separat.

Status: Avfallsplanen följs, men det är framförallt renhållningsordningen som renhållningsenheten på samhällsbyggnadskontoret förhåller sig till. En del förändringar i rutinerna har skett i samband med att kommunen har börjat samla in matavfall för biogasproduktion.

Användningsområde: Avfallsplanen är ett stöd vid uppföljning av de nationella miljö kvalitetsmålen en god bebyggd miljö.

Trend: Avfallsplanen tenderar att användas mindre.

Uppföljning: Avfallsplanen kommer att uppdateras.

12 Fastighets- och lokalpolicy

Värmdö kommuns fastighets- och lokalpolicy beslutades av kommunfullmäktige 2010 och reviderades i slutet av 2011. Policyn redogör för hur ett effektivt lokalutnyttjande uppnås, vem eller vilka som är ansvariga, vilka styrmedel och rutiner som ska utnyttjas och i vilken prioritetsordning. Målet är att kommunen ska ha en god markförsörjning och ett effektivt fastighets- och lokalutnyttjande. Policyn baseras på översiktsplan och berör miljöområdet genom att nybyggnationer och ombyggnationer ska ske med minsta

möjliga miljöstörning.

Kommunens fastigheter ska byggas energi- och resurssnålt med minsta möjliga miljöstörning samt med låg livscykelkostnad såväl vid nybyggnationer som för ombyggnationer och renoveringar.

Status: Policyn kan kopplas till miljökvalitetsmålen begränsad klimatpåverkan och en god bebyggd miljö. Policyn fyller en stor funktion för kommunens omställning till ett fossilfritt samhälle.

Användningsområde: Vid om- och nybyggnation av kommunens lokaler ska teknik som medger användning av förnybara energikällor samt ett effektivt energiutnyttjande eftersträvas. Policyn är ett stöd i arbetet för att uppnå målet.

Trend: Policyn används frekvent, främst vid nybyggnad, större ombyggnader och verksamhetsförändringar.

Uppföljning: Revidering av dokumentet kommer att göras när omvärldsförändringar och förnyade inriktningar inom kommunen påkallar detta.

13 Kostpolicy

År 2010 beslutade kommunfullmäktige om en kostpolicy vars syfte är att klargöra övergripande inriktningar och ansvar kring måltids- och kostfrågor. Policyn ska beskriva hur kommunen ska förhålla sig till kosten i måltidsverksamheterna. Dessutom ska policyn vara utgångspunkt för riktlinjer inom respektive nämnds ansvarsområde för att säkerställa kvaliteten på kost och måltider. Policyn tar särskilt upp att maten i mesta möjliga mån ska baseras på inköp av ekologiska livsmedel. Måltidsverksamheterna ska sträva mot inriktningsmålet "Ett hållbart Värmdö". Det betyder att allt som rör måltidsverksamheten ska ta hänsyn till miljön vid t ex inköp, produktion, transporter, avfallshantering och energianvändning. ProV använder sig av kostpolicyn i sin verksamhet och den kan kopplas till miljökvalitetsmålen begränsad klimatpåverkan, en giftfri miljö och ett rikt odlingslandskap.

Status: Kostpolicyn är övergripande till sin karaktär och används huvudsakligen vid övergripande planering.

Användningsområde: Dokumentet visar att kommunen eftersträvar att öka andelen ekologiska livsmedel. Den tas kontinuerligt upp i köksnätverket men eftersom kostpolicyn är väldigt övergripande används Livsmedelsverkets "Bra mat" i högre utsträckning eftersom den visar på olika inriktningar inom kommunens olika verksamhetsområden.

Trend: Kostpolicyn tenderar att användas i liten utsträckning beroende på dokumentets övergripande karaktär.

Uppföljning: Kostpolicyn används delvis enligt ändamålet. Behovet av aktualisering och konkretisering kommer att ses över.

14 Upphandlingspolicy

Policyn ska utgöra ett styrinstrument för genomförandet av upphandlingar. Den ska lyfta fram upphandling som ett medel för att frigöra resurser till kommunens verksamheter

och för att främja en hållbar utveckling samt strategier för genomförandet av upphandlingar.

Upphandling är ett område där många möjligheter ges att ställa miljökrav. Kommunen ska verka för en långsiktigt hållbar utveckling genom att upphandla varor och tjänster som bidrar till en god livsmiljö och har en begränsad påverkan på klimatet med minsta möjliga negativa miljöpåverkan. Krav som ställs på en upphandlad produkt ska säkerställa att produkten uppfyller svensk miljölagstiftning, att de bidrar till att uppnå kommunens miljömål ("Ett hållbart Värmdö – 10 delmål inom miljöområdet") och de nationella miljö kvalitetsmålen. För områden där kommunen fattat särskilda miljöpolicybeslut ska dessa ha företräde. Upphandling ska ske med stöd av Miljöstyrningsrådets kriterier för miljövänlighet upphandling.

Respektive kontorschef ansvarar för att upphandlingar sker enligt gällande lagar och förordningar, kommunens policy och riktlinjer och att nödvändig kompetens finns hos den som handlägger upphandlingar. Chefen ansvarar även för att uppföljning sker av avtalen och av att leverantören sköter sina förpliktelser avseende skatter och sociala avgifter. Upphandlingspolicyn reviderades 2010 där beslut togs om att införa en inköbspolicy. Inköspolicyn kommer att antas av kommunfullmäktige under 2013 och kommer att användas som ett stöd inom verksamheten och på så sätt underlätta kontinuerlig uppföljning.

De miljöanpassade inköpen bedöms bidra till flera nationella miljömål, t ex minskad klimatpåverkan, giftfri miljö, levande sjöar och vattendrag, ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv.

Status: Upphandlingspolicyen kan finnas som stöd men kommunen kompletterar upphandlingspolicyen med en inköspolicy under 2013 för ytterligare stöd och vägledning vid upphandling.

Användningsområde: Upphandlingspolicyen visar på ett enkelt sätt hur hänsyn tas till hållbar utveckling vid upphandling.

Trend: I samband med att upphandlingspolicyen kompletteras med en inköspolicy kommer användandet av upphandlingspolicyen att minska.

Uppföljning: Ställning till upphandlingspolicyen tas i samband med genomförandet av uppdraget i Budget 2013 om att kommunen ska börja använda miljökriterier samt sociala kriterier i enlighet med EU-kommissionens rekommendationer genomförs.

Slutsatser

Kommunens styrdokument inom miljöområdet används ofta generellt sett även om en del undantag finns som t.ex. bilpolicy. Till stor del förklaras detta genom styrdokumentens olika karaktär och inriktning.

Förvaltningen ser kontinuerligt över behovet av förändringar i styrdokumentet. Vision 2030 - skärgårdens mötesplats och Översiktsplan bör följas upp en gång per mandatperiod. Inget av de undersökta styrdokumenterna är så pass föråldrade att de inte längre är relevanta.

Uppföljning av dokumenten och om de specifika målen kommer att underlättas genom integrering av styrdokumentet inom miljöområdet i Stratsys. I Stratsys ska målen i styrdokumentet följas upp tillsammans med nämndernas mål och sammanställas i ett årligt miljöbokslut.